

Ár 2009, fimmtudaginn 17. desember, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Guðlaug Brynja Ólafsdóttir og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 39/2009**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og F, hér eftir nefnt varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 7. júlí 2009 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 3. júlí 2009. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 7. júlí 2009, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 4. ágúst 2009. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi úrskurðarnefndarinnar, dagsettu 5. ágúst 2009, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Bárust þær með bréfi sóknaraðila, dagsettu 14. ágúst 2009.

Málið var tekið fyrir á fundum úrskurðarnefndarinnar 3. og 24. september og 11. og 17. desember 2009.

II.

Málsatvik.

Hinn 22. september 2004 gerði sóknaraðili samning við varnaraðila um eignastýringu. Samkvæmt samningnum skyldi varnaraðili kaupa og selja fjármálagerninga fyrir fé sóknaraðila samkvæmt fjárfestingastefnu, sem var meðfylgjandi samningnum. Veitti sóknaraðili varnaraðila fullt og ótakmarkað umboð til kaupa og sölu á fjármálagerningum samkvæmt fjárfestingastefnunni. Þá staðfesti sóknaraðili jafnframt að hann gerði sér grein fyrir eðli viðskipta með mismunandi fjármálagerninga og áhættunni sem þeim fylgdi, svo og að honum hefði verið gerð grein fyrir því að ávöxtun verðbréfa og annarra fjármálagerninga gæti sveiflast mjög frá einum tíma til annars og að undirliggjandi eignir samnings aðila gætu rýrnað á samningstímanum. Samkvæmt greindri fjárfestingastefnu skyldi svonefndri stefnu C fylgt, en hún heimilaði að fjárfest væri fyrir allt að 50% í hlutabréfum eða verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum sem fjárfestu einkum í hlutabréfum. Að öðru leyti skyldi fjárfest í skuldabréfum og víxlum eða verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum, sem fjárfestu einkum í skuldabréfum. Þá var heimilt að ráðstafa fjármunum inn á innlánsreikninga. Fjárfestingarstefnan var sögð til viðmiðunar og þess getið að eignastýring gæti farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfaeignar. Skyldi þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og auðið væri.

Fjárfestingarstefnunni var breytt með samkomulagi aðila, dagsettu 27. apríl 2005, og skyldi eftir það fylgja stefnu D. Samkvæmt henni var heimilt að fjárfesta

fyrir allt að 75% í hlutabréfum eða sjóðum, sem fjárfestu einkum í þeim, en að öðru leyti var stefnan óbreytt. Enn var stefnunni breytt með samkomulagi aðila, dagsettu 5. mars 2007, og skyldi eftir það fylgja stefnu E. Samkvæmt henni var heimilt að fjárfesta fyrir allt að 100% í hlutabréfum eða sjóðum sem fjárfestu í þeim. Gerður var nýr samningur milli aðila um eignastýringu 13. júní 2008. Var hann að mestu sama efnis og hinn fyrri og fjárfestingastefna hin sama, þ.e. stefna E.

Eignasafn sóknaraðila mun hafa rýrnað verulega í október 2008. Með bréfi varnaraðila til sóknaraðila, dagsettu 8. janúar 2009, var sóknaraðila tilkynnt að kröfu hans um skaðabætur hefði verið hafnað.

Málið barst úrskurðarnefnd með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 3. júlí 2009.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðili greiði honum kr. 21.578.526 auk dráttarvaxta.

Sóknaraðili kveðst hafa lagt tæplega kr. 30.000.000 í eignastýringu hjá varnaraðila haustið 2004 og bætt við nokkrum milljónum króna síðar eftir að varnaraðili hafi hringt og boðið honum það. Sóknaraðili kveðst hafa viljað hafa sem mest í „öruggum bréfum“, en sér hafi verið sagt að engin hætta væri þó keypt yrðu hlutabréf í traustum fyrirtækjum þar sem þau hefðu gefið mjög góða ávöxtun. Kveður sóknaraðili varnaraðila hafa ráðlagt sér að kaupa í banka X, banka Y, banka Z. og fyrirtæki. og hefði hann samþykkt það. Hann hafi hins vegar ákveðið að selja öll hlutabréf sín og kaupa ríkisskuldabréf eftir að ríkið hafi yfirtekið Banka X Hafi sóknaraðili ásamt maka sínum gengið á fund ráðgjafa síns hjá varnaraðila 1. október 2008, sem hafi staðhæft að engin hætta væri á að banki Y og banki Z færu sömu leið og banki X. Hafi þau hjón eftir sem áður farið fram á að bréf þeirra yrðu seld og keypt ríkisskuldabréf eða ámóta öruggar fjárfestingar. Sóknaraðili kveðst hafa reynt að ná í ráðgjafann í tvígang 3. október 2008, áður en hann náði á ráðgjafanum að kvöldi 5. október 2008 og ítrekaði beiðni um að selja öll hlutabréfin. Kveðst sóknaraðili hafa hringt aftur í ráðgjafann kl. 8.30 daginn eftir og hafi ráðgjafinn ætlað að ganga frá sölunni kl. 10 þegar opnað væri fyrir viðskipti. Af því hafi hins vegar ekki orðið þar sem lokað hafði verið fyrir viðskipti með fjármálagerninga ofangreindra fjármálafyrirtækja. Sóknaraðili kveðst hafa hitt ráðgjafann nokkrum dögum síðar og þá spurt hann hvort hann hefði ekki að minnsta kosti ekki selt bréfin í fyrirtækinu. Hafi bréfin þá lækkað um 700.000 kr. á nokkrum dögum og öll hlutabréf sóknaraðila verið orðin nánast verðlaus.

Sóknaraðili kveðst hafa fundið út að þau öruggu skuldabréf sem honum hefði verið tjáð að hann ætti, væru bréf í einhverjum hlutabréfasjóðum, auk þess sem hann hafi átt rúmar kr. 10.000.000 í hávaxtasjóði F, hafi sú eign farið stöðugt lækkanði og standi nú í rúmum kr. 2.000.000.

Sóknaraðili kveður eignasafn þeirra hjóna hafa numið kr. 25.438.265 þann 30. september 2008, en kr. 3.859.739 þann 24. júní 2009. Gerir sóknaraðili þá kröfu að sér verði bættur mismunurinn, kr. 21.578.526.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að máli þessu verði vísað frá úrskurðarnefndinni, en til vara að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Áhrærandi aðalkröfu sína vísar varnaraðili til 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki þar sem mælt sé fyrir um það

fortakslausa skilyrði fyrir málsmeðferð hjá úrskurðarnefndinni að fjármálafyrirtæki hafi áður hafnað kröfu viðskiptamanns. Varnaraðili kveðst hafa hafnað kröfu sóknaraðila um bætur vegna meints tjóns sakir þess að verðbréf hans hafi ekki verið seld áður en lokað var fyrir viðskipti í sjóðum 6. október 2008. Hafi þeirri kröfu verið hafnað með bréfi varnaraðila, dagsettu 8. janúar 2009. Nú krefjast sóknaraðili hins vegar bóta vegna rangrar ráðgjafar sóknaraðila. Sé þar um nýja kröfu að ræða, sem beri að vísa frá úrskurðarnefndinni. Þá vísar varnaraðili jafnframt til þess að kröfugerð sóknaraðila sé afar óskýr og beri því einnig að vísa málinu frá af þessum sökum, sbr. e-lið 6. gr. nefndra samþykktu.

Varnaraðili styður varakröfu sína þeim rökum að ekki hafi átt sér stað bótaskyld atvik af hálfu varnaraðila. Telur varnaraðili sig hafa uppfyllt allar þær kröfur, sem gera megi til hans sem sérfræðings til þess að kynna undirliggjandi áhættu sem fylgi viðskiptum eins og deilt sé um í málinu. Þá liggja ekki fyrir viðskiptapantanir, önnur samskipti sóknaraðila við starfsmann varnaraðila eða önnur gögn sem styðji áskakanir sóknaraðila. Hafnar varnaraðili því að hann beri ábyrgð á meintu tjóni sóknaraðila.

VI.

Niðurstaða.

Aðilar máls þessa gerðu síðast með sér samning um eignastýringu 13. júní 2008 þar sem varnaraðili tók að sér stjórnun verðbréfasafns sóknaraðila í samræmi við tiltekna fjárfestingastefnu. Í málinu krefst sóknaraðili mismunar á verðmæti eignarsafns síns 30. september 2008 og verðmæti þess 24. júní 2009. Virðist krafan einkum rökstudd með því að hann að eigi rétt til skaðabóta vegna þess að ekki hafi verið farið að fyrirmælum hans um sölu tiltekinnna verðbréfa, en samkvæmt 1. másl. 2. mgr. 10. gr. síðastgreinds samnings aðila var sóknaraðila heimilt að senda fyrirmæli sín um viðskipti skriflega, með faxi, tölvupósti eða með símtali. Í annan stað virðist sóknaraðili byggja á því að hann hafi fengið ranga ráðgjöf frá varnaraðila, einkum að því er varðar val á fjárfestingastefnu.

Samkvæmt 2. másl. 5. tölul. ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda varnaraðila til nýja F banka, tók nýi F frá og með 22. október 2008 við réttindum og skyldum samkvæmt samningum um vörslu og eignastýringu við viðskiptavini varnaraðila á Íslandi. Hefur nýi F því tekið við skyldum varnaraðila samkvæmt eignastýringasamningi við sóknaraðila, þ.á m. hugsanlegri bótaskyldu vegna meintrar saknæmrar háttsemi við stýringu eigna sóknaraðila. Verður þá þegar af þessari ástæðu ekki hjá því komist að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M á hendur varnaraðila, F er hafnað.

Reykjavík, 17. desember 2009.